

**Verejný sv. omše v Európe.
Ktoré krajiny sú teraz najväčšími „hujermi“ v ich zakazovaní?**

Od 1. januára 2021 bolo na Slovensku pozastavené verejné slúženie sv. omší, a čo je skutočne bezprecedentné, tak aj vysluhovanie verejných sv. spovedí v kostoloch a rozdávanie sv. prijímania. V liste, ktorý zaslali slovenskí biskupi vláde 16. februára, sa o situácii veriacich píše, že „teraz sú mesiace bez sviatostí, a nemajú legitímny spôsob ako ich prijať.“ Pomyšľ by sa teda niekto, ak by z toho usudzoval, že štát považuje momentálne sv. spoved a sv. prijímanie (z hygienických dôvodov) za nelegálnu činnosť?

To je stav, ktorý okrem uvalenia interdiktov Cirkvou na celé krajiny, z dôvodu ich potrestania za nejaký prečin proti viere a cirkevným zákonom, nemá obdobu. Je viac ako pravdepodobné, že toto odopretie sviatostí, bude mať z hľadiska metafyzického katastrofálny dopad na Slovensko. Tí, čo sa utešujú diskuzíbnou záchrannou niektorých tiel a predĺžením ich dočasného pobytu na svete, na úkor sviatočného života, sa budú možno raz musieť zodpovedať za úhyn omnoho väčšieho počtu duší, vo večnosti.

Pozrime sa však ako vyzerá situácia ohľadom verejných sv. omší a vysluhovania sviatostí spovede a sv. prijímania v iných štátoch Európy. Sú aj tam obmedzenia také drastické?

V susednej Českej republike platí pre verejnú sv. omšu pravidlo o povolenom počte účastníkov, ktorý neprekročí 10 % miest na sedenie. Vysluhovanie sviatostí je logicky povolené tiež. Národ, z ktorého si mnohí slovenskí katolíci radi ufaňovali ako z národa husitov a kacírov, umožňuje svojím katolíkom viac ako slovenská „konzervatívna“ vláda.

V Rakúsku sú od 7. februára opäť povolené verejné bohoslužby. Ľudia musia dodržiavať vzdialenosť 2 metre a ďalšie hygienické opatrenia. Pred 7. februárom boli od 28. decembra sv. omše obmedzené a limitované počtom 10 osôb.

V Poľsku platia pravidlá (do 28. februára), ktoré povoľovali verejnú sv. omšu a jediné obmedzenie sa týkalo dodržiavania vzdialenosti 1,5 metra medzi veriacimi, a samozrejme sa vyžadovalo dodržiavanie hygienických opatrení.

V Maďarsku platia epidemiologické ustanovenia, ktoré prijala Maďarská biskupská konferencia ešte 4. septembra 2020, čiže verejné bohoslužby sú povolené, pri dodržiavaní odstupov 1,5 – 2 m a dodržiavaní hygienických opatrení. To všetko napriek tomu, že Viktor Orbán v médiách hovorí o tretej vlné koronavírusu v Maďarsku a vážnom pandemickom stave. Biskup Antal Spányi tieto opatrenia potvrdil 22. februára, keď vyzýval veriacich na ich dodržiavanie.

V Anglicku a Walesu sú tiež verejné sv. omše od 5. januára viac obmedzené, ale stále povolené. Vládne nariadenie uvádza, že „o obmedzeniach verejných bohoslužieb by sa malo rozhodovať na základe kapacity miesta uctievania a po vyhodnotení rizika.“ Vláda teda ponecháva na lokálnej cirkvi, aby sama zväzila možný dopad podľa veľkosti chrámu.

V Nemecku sú verejné sv. omše naďalej povolené, napriek sprísnenému lockdownu od konca januára, aj keď s obmedzeniami: ľudia musia dodržiavať odstup 1,5 metra, nie je možné spievať a stretnutie viac ako desiatich ľudí je treba nahlásiť najmenej dva dni dopredu. Čo by však slovenskí kresťania dali aj za to, že?

Vo Francúzsku a Belgicku sa obmedzovanie a šikanovanie veriacich a Cirkvi štátom stalo predmetom súdnych sporov, ktoré nakoniec ústavné sudy daných krajín rozhodli v prospech Cirkvi a veriacich. To zrejme vzalo miestnym politikom a vládcom chuť na ďalšie obmedzovanie verejných sv. omší, a preto sú momentálne s určitými obmedzeniami povolené.

Rovnako v Španielsku, kde vládne ľavicová vláda Pedra Sanchezá, ktorá má časté nehody s Cirkvou, si politici nedovolili uzavrieť kostoly úplne, ale ponechali počet ľudí, podobne ako v mešitách a synagogách, zredukovaný na jednu tretinu, pri dodržiavaní bezpečnostných a hygienických opatrení. Pohrebne obrady sú limitované počtom 15 ľudí.

Je však potrebné dodať, že táto benevolentia, ktorá sa javí v týchto štátoch voči náboženským obradom, je spôsobená možno enormným výskytom moslimských spoluobčanov a je rovnako pravdepodobné, že pokiaľ by v týchto štátoch títo moslimovia neboli, tak by tam vládny zaobchádzali s kresťanmi podobne ako na Slovensku. V prípade moslimov však ide o príliš „výbušný materiál“ na podobné experimenty, ako je zákaz bohoslužieb. Pri slovenských kresťanoch však nejaké nepokoje nehrozia, a preto nie je nutné na nich brať až také ohľadny.

Prečisť len však nachádzame aj na Západe štát s podobným prístupom k verejným bohoslužbám ako na Slovensku. Na samom západe nášho kontinentu sa nachádza krajina, ktorá bola kedysi jednou z báb katolicizmu, Portugalsko a v ňom sú momentálne tiež pozastavené bohoslužby, rovnako ako na Slovensku. Trvanie vládných obmedzení je zatiaľ limitované dátumom 1. marca, ale je pravdepodobné, že núdzový stav, podobne ako v iných štátoch Európy, bude pokračovať.

Zdá sa, že práve malé krajiny, ktoré boli kedysi známe svojou katolíckou kultúrou, sú v rigoróznosti korona-paniky najaktívnejšie. Po Slovensku a Portugalsku je ďalším premiantom v zatváraní kostolov Irsko, bývalá bašta katolicizmu a ostrov misionárov, dnešná krajina, kde katolíci za mičianivej neutrality biskupov v referendách schvaľujú liberalizáciu potratov a partnerstvá homosexuálov. Irsko má mať zavreté kostoly do 5. apríla a výhľadovo možno až do leta, vzhľadom na momentálnu pokročilú aktivitu írského národa.

Paradoxne, najvoľnenejšie pomery ohľadom náboženských podujatí majú skandinávské krajiny, čo však nemá na katolíkov príliš veľký dopad, pretože ide o výrazne protestantskú oblasť, pravidelné dopĺňajú v posledných desaťročiach o moslimské obyvateľstvo. Väčšina skandinávskych štátov ponechala rozhodnutia o konkrétnom aplikovaní vládných odporúčaní na miestnej úrovni.

Pósty ľudí, ktorí sa môžu zúčastniť na bohoslužbách alebo pohreboch, by mohli byť pre ľudí zo Slovenska šokujúce. V Nórsku sa ich počet zvyšuje s pevnými miestami na sedenie. Na pohrebe v miestnosti s pevnými sedadlami sa môže zúčastniť až 100 ľudí. To isté platí pre každý priestor s pevnými sedadlami, teda aj pre kostol. Pravidlá boli naposledy aktualizované 23. februára.

Fínska vláda nariaďuje lokálnym správam obmedziť počet ľudí na verejných podujatiach v interiéri na 50 % kapacity. No a o švédskom prístupe ku koronavírusu sa popísali stohy papiera a naši vynálezcovia „atómové“ testovacej bomby síce na jeseň začali posmešne hovoriť o tom, že Švédsko začína ľutovať svoj benevolentný prístup ku koronavírusu, avšak teraz, keď by bolo vhodné porovnať slovenské a švédské výsledky, nastala doba mlčanica.

K ďalšej krajine, kde nie sú zavádzané žiadne obmedzenia ohľadom sv. omší patrí Bielorusko, ktoré je v očiach Západu „diernou dierou“ uprostred Európy. Na covidových mapách však táto diera sviety pozoruhodne nabiela, akoby tam koronavírus ani neexistoval. Kritici môžu argumentovať tým, že Lukašenko nerobí pravidelné testovanie obyvateľstva a teda nemá potrebné údaje, ich oponenti by mohli podotknúť, že preto mu dáta nestúpajú, lebo netestoval ako Slovensko. Každopádne katolíci v Bielorusku chodia do kostolov ako predtým.

Ďalšou ozsoú cirkevnej slobody v Európe je Balkán. V Chorvátsku sa od Cirkvi žiada len, aby pri bohoslužbách zabezpečila 7 metrov štvorcových na osobu v kostole a dodržiavanie hygienických pravidiel. O vládných opatreniach vzhľadom k Cirkvi v Bulharsku alebo Rumunsku môžeme hovoriť len ako o určitej špecifickí literárnej činnosti vládných úradníkov, ktorí miestni cirkevní predstavitelia, a tobož veriaci neberú príliš vážne. Udalosti pri oslavách Epifánie, počas ktorých ignorovali vládne nariadenia všetci, vrátane biskupov, sú toho najlepším dokladom. Podobnú disproporciu medzi administratívnu túžbou a realitou, môžeme predpokladať pravdepodobne na celom Balkáne.

Na záver môžeme skonštatovať, že paradoxne najväčšími „hujermi“ v zatváraní kostolov sú malé štáty a národy, ktoré si ešte donedávna zakladali na svojom kresťanskom charaktere: Portugalsko, Irsko a Slovensko. Je to náhoda?

Pravdepodobne nie. Bude to skôr výsledok určitej stratégie, ktorú popísal autor Kvetiniek sv. Františka. Keď sa jeden z rehoľných bratov vracal z mesta, uvidel na hradbách unudeného diabla, ktorý žival a nemal čo robiť. Potom nad kľašťorm uvidel tisíciky diablov v čulom pracovnom ruchu. Na otázku prečo to tak je, mu sv. František odpovedal, že v meste robia za diabla ľudia sami a v kláštore sa musia diabli snažiť. **Tak aj v Európe sú miesta, kde sa už zakázal sv. omše ani neoplatí, také, kde sa to ešte oplatiť a aj také, kde sa to ešte neoplatí.**

Ilustračné foto Bratislava 3. marca 2021 (HSP/Christianitas/Foto:Pixabay)